

Аналіз крові

Для виключення факторів, які можуть впливати на результати дослідження, необхідно дотримуватися наступних правил підготовки:

- важливою умовою для лабораторних досліджень є здача крові натщесерце — 6-12 годинний період голодування.

В день дослідження допустимо вживання невеликої кількості води.

- за 6 — 12 годин до дослідження слід виключити прийом алкоголю, куріння, прийом їжі, обмежити фізичну активність.
- виключити прийом ліків, якщо відмінити прийом ліків неможливо, необхідно проінформувати про це лабораторію.
- дітей до 5 років, перед здачею крові, бажано поїти кип'яченою водою (порціями до 150–200 мл., протягом 30 хвилин).
- для грудних дітей — перед здачею крові витримати максимально можливу паузу між годуваннями

Тільки натще (не менше 8 годин (бажано 12 годин), можна вживати тільки воду) проводяться біохімічні дослідження (глюкоза, ліпідного профілю: холестерол, ЛПВП, ЛПНП, тригліцериди, білірубін та ін), серологічні тести (сифіліс, гепатит), гормони (ТТГ, паратгормон) та ін.

Загальний аналіз крові — останній прийом їжі має бути не пізніше 1 години до проведення забору крові. Сніданок може бути легким та складатись, наприклад з несолодкого чаю, несолодкої та без масла і молока каші, яблука

ПРОЛАКТИН

Після сну повинно пройти не більше 2 годин, кров здавати вранці в стані спокою, перед дослідженням (за 24 години) виключити пальпацію молочних залоз, надмірні фізичні навантаження (наприклад, заняття в тренажерному залі), статеві відносини, стреси.

ТЕСТОСТЕРОН, АЛЬДОСТЕРОН, АКТГ

Забір крові бажано здійснювати до 10 години ранку — у зв'язку з добовим біоритмом.

ПСА

Аналіз здається вранці натщесерце або протягом робочого дня після шестигодинної перерви у прийомі їжі (за умови уникання вживання жирної їжі).

- протягом 48 годин слід утримуватися від еякуляції.
- рекомендується здавати цей аналіз не раніше ніж за три дні (оптимально через 6–7 днів) після проведення будь-яких урологічних маніпуляцій, пальцевого ректального обстеження, ергометрії, цистоскопії та колоноскопії, масажу простати. Після проведення біопсії простати оптимально провести тестування через три тижні.
- рекомендується утриматися від фізичних вправ, які можуть вплинути на передміхурову залозу (велосипедний спорт), теплових впливів (сауна) протягом трьох днів до здавання аналізу.

ПТІ

- Повторну здачу крові на дослідження ПТІ, бажано проводити в один і той же час;
- Пацієнти, які приймають гормональні препарати, не повинні порушувати графік прийому в день здачі, якщо немає спеціальних рекомендацій лікуючого лікаря.

Дослідження сечі

Перед забором матеріалу необхідно провести ретельний туалет зовнішніх статевих органів.

Жінки перед забором сечі вводять гінекологічний тампон в піхву.

Для чоловіків – ретельний туалет зовнішніх статевих органів з відкриванням головки полового члену.

Для грудних дітей – після ретельного туалету статевих органів, бажано збирати сечу в сечоприймачі. Сеча, вичавлена з памперсу, дослідженню не підлягає. Сечу збирають в спеціальний контейнер або чисто вимиту скляну ємкість.

ЗАС (ЗАГАЛЬНИЙ АНАЛІЗ СЕЧІ)

Використовується вся порція ранкової сечі.

Вся порція ранкової сечі збирається в суху, чисту, добре вимиту від засобів для чистки й дезінфекції пластикову або скляну ємність, об'ємом не менше 2-х літрів. Після цього сечу в кількості не менше 10 мл, потрібно відлити в чисту, суху ємність (стерильний контейнер для сечі), в якій вона буде доставлена в лабораторію

Ємкість з сечею щільно закривається кришкою, поміщається в чистий одноразовий пакет і доставляється в лабораторний центр.

СЕЧІ ПО НЕЧИПОРЕНКО

Використовується середня ранкова порція.

Сеча збирається в чисту, суху пластикову або скляну ємкість в кількості 15-25 мл.

Ємкість з сечею щільно закривається кришкою, поміщається в чистий одноразовий пакет і доставляється в лабораторний центр.

СЕЧІ НА ГЛЮКОЗУ

Використовується добова порція сечі.

Для збору добової сечі необхідно використовувати суху, чисту ємкість, бажано з темного скла або після збору матеріалу помістити в темний пакет. При цьому ємкість з сечею необхідно зберігати в прохолодному місці, оптимально в холодильнику на нижній полиці при $t = + 2 - + 8 \text{ C}$, не допускаючи її заморожування.

Після збору добової сечі, попередньо максимально точно виміряти добовий об'єм сечі, ретельно перемішується і відливається 100-150мл від загального об'єму в чисту, суху ємкість (стерильний одноразовий контейнер для сечі). Ємкість з сечею щільно закривається кришкою, поміщається в чистий одноразовий пакет і доставляється в лабораторний центр. Обов'язково написати на контейнері об'єм сечі, зібраної за добу (добовий діурез).

СЕЧІ НА КОРТИЗОЛ

Використовується добова порція сечі.

Збирати сечу протягом 24 годин, дотримуючись звичайний питний режим.

Вранці після пробудження спорожнити сечовий міхур (ця порція сечі виливається в унітаз).

Вся подальша сеча для дослідження збирається протягом 24 годин в чисту ємність об'ємом не менше 2 літрів.

Під час збору ємність з сечею необхідно зберігати в прохолодному місці (оптимально - в холодильнику на нижній полиці при температурі $+ 4 + 8 \text{ } ^\circ \text{C}$), не допускаючи її замерзання.

Останню порцію сечі необхідно зібрати чітко в той же час на наступний день, коли напередодні було розпочато збір - тобто перше спорожнення сечового міхура.

Після збору добової сечі попередньо максимально точно вимірюється добовий обсяг, ретельно перемішується і відливається 100-150 мл від загального обсягу в стерильну аптечну ємність. Ємність з сечею щільно закривається кришкою, поміщається в чистий одноразовий пакет і доставляється в лабораторний центр.
Обов'язково написати на контейнері об'єм сечі, зібраної за добу (добовий діурез).

Дослідження калу

На дослідження направляється кал, зібраний після природньої дефекації. При здачі калу одночасно на я/г і копрограму можливий збір матеріалу в одну ємність.

Увага! Кал що зібраний після клізми, введення свічок, прийому касторового чи вазелінового масла – НЕ підлягає дослідженню!

КАЛ НА ПРИХОВАНУ КРОВ

Для копрологічного дослідження збирають свіжовиділений кал в суху, чисту пластикову або скляну ємність (стерильний одноразовий контейнер для калу) в кількості 10-15 грам.

Дослідження не рекомендується проводити:

- протягом 2 тижнів після проведення інструментальних досліджень шлунково-кишкового тракту або медичних процедур (колоноскопія, ректороманоскопія, очищення кишечника за допомогою клізм та ін.)
- під час менструацій
- при кровотечі з гемороїдальних вузлів, гематурії або після надмірних натужень під час дефекації
- якщо є домішки сечі або виділення статевих органів

КОПРОГРАМА, КАЛЬПРОТЕКТИН, ПАКРЕАТИЧНА ЕЛАСАЗА

Для копрологічного дослідження збирають свіжовиділений кал в суху, чисту пластикову або скляну ємність (стерильний одноразовий контейнер для калу) в кількості 10-15 грам.

Ємність з калом щільно закривається кришкою, поміщається в чистий одноразовий пакет і доставляється в лабораторний центр.

АНАЛІЗ КАЛУ НА КИШКОВИХ ПАРАЗИТІВ

Необхідно зібрати матеріал із останньої порції випорожнень.

Для цього аналізу з різних ділянок останньої порції відбирають 10-15 г калу.

Збирають свіжовиділений кал в чисту, суху пластикову або скляну ємність (стерильний одноразовий контейнер для калу).

Ємність з калом щільно закривається кришкою, поміщається в чистий одноразовий пакет і доставляється в лабораторний центр.

ЗІШКРІБ НА ЕНТЕРОБІОЗ

Збір матеріалу для дослідження проводять вранці, не встаючи з ліжка, до проведення гігієнічних процедур та випорожнення.

Для збору матеріалу необхідно взяти прозору клейку стрічку розміром предметного скла (вузенький скотч), яку приклеюють до періанальних складок клейкою стороною, потім цією ж стороною з досліджуваним матеріалом приклеюють на чисте, сухе предметне скло.

Предметне скло поміщається в чистий одноразовий пакет і доставляється в лабораторний центр.

Не використовувати для збору матеріалу матову чи кольорову клейку стрічку!

ПЛР

COVID-19

ПЛР. Коронавірус (PHK SARS-CoV-2, назо-орофарингеальний зішкріб, якісне визначення, метод rRT-PCR)

- Протягом 4-5 годин до моменту забору матеріалу не використовувати краплі для носа, не промивати і не полоскати носові ходи.
- Взяття матеріалу проводити натщесерце або через 3-4 години після споживання їжі та напоїв.
- Протягом 3-4 годин до забору матеріалу не рекомендовано чистити зуби, полоскати рот / горло, курити.

ДОСЛІДЖЕННЯ МАТЕРІАЛУ З РОТОГЛОТКИ (ПЛР)

- Взяття матеріалу проводиться натщесерце або через 2 - 4 години після їжі.
- Перед взяттям матеріалу необхідно прополоскати рот кип'яченою водою.

ДОСЛІДЖЕННЯ УРОГЕНІТАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ НА ПЛР

- Впродовж 3 -х діб виключити статеві контакти.
- Протягом 3-х годин утриматись від сечовипускання.
- Протягом 14 діб не приймати антибактеріальні препарати.
- Забір урогенітального матеріалу в лабораторному центрі не проводиться у дітей до 18 років (лише приносний матеріал).
- Чоловікам: Протягом 3-х діб утриматись від сім'явиверження.
- Жінкам: Протягом 3-х діб виключити спринцювання і постановку внутрішньо-вагінальних свічок, мазей, тампонів. Матеріал не можна здавати під час менструації (лише через 3 дні після її закінчення).

СЕКРЕТ ПЕРЕДІХУРОВОЇ ЗАЛОЗИ (ПЛР)

- Напередодні дослідження не рекомендується відвідувати баню чи сауну, вживати алкоголь і гостру їжу, приймати ліки.
- Протягом 3-4-х діб утриматись від сім'явиверження.
- Протягом 2-3 годин утриматись від сечовипускання.
- Правила забору:
- Взяття матеріалу проводиться після попереднього масажу простати.
- Перед одержанням досліджуваного матеріалу, необхідно обробити головку статевого члена стерильним ватним тампоном.
- Зібрати матеріал в сухий стерильний одноразовий контейнер/епіндорф в кількості 0,5-1 мл.
- Після збору матеріалу, доставити контейнер зі зразком в лабораторію для проведення дослідження в термін:
- При кімнатній температурі – протягом 6 годин.
- При температурі +2 - +8С – протягом 24 годин.

СЕЧА (ПЛР)

Провести ретельний туалет рук і зовнішніх статевих органів, насухо витерти чистим рушником.

Жінки. Для попередження контамінації сечі виділеннями з піхви перед забором матеріалу бажано вводити в тампон. Не слід проводити збір сечі під час менструації.

Чоловіки. При сечовивипусканні необхідно повністю відтягнути кожну складку, звільнити зовнішній отвір сечовивипускного каналу. Правила збору:

- Для дослідження відбирають першу порцію ранкової сечі в спеціальний сухий стерильний контейнер об'ємом 50-60 мл. в кількості 15-25 мл.
- Правила збору сечі в вакуумний контейнер з борною кислотою – див. Додаток № 1.
- Доставляється набраний матеріал при температурі + 2-8 С протягом 24 годин (нативний матеріал, в контейнері без борної кислоти)
- При кімнатній температурі до 48 годин в контейнері з борною кислотою.

Дослідження на демодекс

Дослідження на Демодекс – епітеліальний зішкріб, вії, брови, вміст папул (принесний матеріал приймається до 11:00)

- Протягом 3-х днів до процедури не умиватися: декоративною косметикою, засобами особистої гігієни з високим вмістом лугу, різними кремами, не використовувати місцеві лікарські препарати.
- За добу перед проведенням дослідження не умиватися водою.

Вії

- З кожного ока за допомогою пінцету забрати вісім вій - чотири з верхньої і чотири з нижньої повіки.
- Вії помістити на предметне скло, після чого на скло додати краплю 10 - 20% лужного розчину або гліцерину і накрити іншим предметним склом.
- Також можливий забір матеріалу в пробірку еппіндорф (сухий).
- Скельця/еппіндорф помістити в пакет с замком та доставити в лабораторний центр.

Брови

- З кожної брови за допомогою пінцету забрати вісім волосків із брів - по чотири з кожної та помістити на предметне скло.
- На скло додати краплю 10 - 20% лужного розчину або гліцерину і накрити іншим предметним склом.
- Також можливий забір матеріалу в пробірку еппіндорф (сухий).
- Скельця/еппіндорф помістити в пакет с замком та доставити в лабораторний центр.

Епітеліальний зішкріб

- Ввечері перед сном наклеїти на уражену ділянку шкіри прозору клейку стрічку довжиною предметного стекла.
- Вранці відклеїти стрічку з ураженої ділянки шкіри та розмістити між двома предметними скельцями.
- Помістити скельця в пакет с замком та доставити в лабораторний центр.

Вміст папул

- За допомогою скальпеля обережно провести зішкріб з уражених ділянок шкіри або ж за допомогою спеціального приладу видавлюється вміст вугрів.
- Далі матеріал помістити на предметне скло.
- На скло додати краплю 10 - 20% лужного розчину або гліцерину і накрити іншим предметним склом.
- Помістити скельця в пакет с замком та доставити в лабораторний центр.

Назоцитограма (риноцитограма)

Назоцитограма (риноцитограма) – цитологічне дослідження з носа

- Перед забором матеріалу не промивати і не полоскати ніс.
- Протягом 4-5 годин до моменту забору матеріалу, не закапувати ніс лікарськими препаратами.

Загальноклінічні дослідження урогенітального матеріалу

- Впродовж 3-х діб виключити статеві контакти.
- Впродовж 14 діб не приймати антибактеріальні препарати.
- Жінкам: Протягом 3-х діб виключити спринцювання і постановку внутрішньо-вагінальних свічок, мазей, тампонів.
- Чоловікам: Протягом 3-х діб утриматись від сім'явиверження.
- Забір урогенітального матеріалу в лабораторному центрі не проводиться у дітей до 18 років, вагітних, незайманих (лише приносний матеріал).
- Протягом 3 годин утриматися від сечовипускання.

Кольпоцитологія ("гормональне дзеркало")

- Забір матеріалу проводиться лише у жінок.
- Забір клінічного матеріалу проводиться 4-кратно: на 7, 14, 21, 28 день менструального циклу.

Цитологія на атипів клітини (мазок на склі)

- Забір матеріалу проводиться лише у жінок.
- Матеріал не можна здавати під час менструації (лише через 3 дні після її закінчення).
- За 24 години виключити використання будь-яких вагінальних засобів, статеві контакти.
- Забір не раніше, ніж через 24 години після огляду гінеколога та кольпоскопії.
- Забір не раніше, ніж через 5-6 тижнів після пологів.
- Не раніше, ніж через 3 тижні після попереднього цитологічного забору.
- Не раніше, ніж через 3 місяці після хірургічного втручання на шийці матки.

ПАП-тест (метод рідинної цитології)

- Клінічним матеріалом для дослідження є зішкріб з усієї поверхні ектоцервікса ("зона трансформації") та з цервікального каналу, а також при необхідності з візуально уражених ділянок.
- Забір клінічного матеріалу оптимально здійснювати з 10 по 20 день менструального циклу.
- За 24 години виключити використання будь-яких вагінальних засобів, статеві контакти.
- Забір не раніше, ніж через 24 години після огляду гінеколога та кольпоскопії.
- Забір не раніше, ніж через 5-6 тижнів після пологів.
- Не раніше, ніж через 3 тижні після попереднього цитологічного забору.
- Не раніше, ніж через 3 місяці після хірургічного втручання на шийці матки.

Аналіз мазку на мікрофлору (мазок на склі)

- Забір матеріалу проводиться як у жінок, так і в чоловіків.
- Матеріал не можна здавати під час менструації (лише через 3 дні після її закінчення).

БАКТЕРІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

- Збір матеріалу проводиться до початку лікування антибактеріальними, імунобіологічними, протигрибковими препаратами.
- При контролі лікування (після закінчення курсу лікування):
- без прийому імунобіологічних препаратів, через 5-7 днів
- з прийомом імунобіологічних препаратів, не раніше, ніж через 14 днів.

Бактеріологічне дослідження у/г виділень

Збір матеріалу проводиться до початку лікування антибактеріальними, імунобіологічними, протигрибковими препаратами.

При контролі лікування (після закінчення курсу лікування):

- без прийому імунобіологічних препаратів, через 5-7 днів
- з прийомом імунобіологічних препаратів, не раніше, ніж через 14 днів.

Бактеріологічне дослідження у/г виділень

- Впродовж 3-х діб виключити статеві контакти.
- Протягом 3-х діб виключити спринцювання і постановку внутрішньо-вагінальних свічок, мазей, тампонів.
- Збір уrogenітального матеріалу в лабораторному центрі не проводиться у дітей до 18 років, вагітних, незайманих (лише приносний матеріал).
- Жінкам: Матеріал не можна здавати під час менструації (тільки через 3 дні після її закінчення).
- Чоловікам: Протягом 3-х діб утриматись від сім'явиверження.

Бактеріологічне дослідження виділень ока (лікарська маніпуляція)

- Напередодні, за 6-8 год. (ніч) до забору матеріалу, відмінюють всі медикаменти та процедури (загальні і місцеві).
- В день взяття матеріалу - не вмиватися (очі).
- Проби з мазками з кожного ока маркують відповідно "правий" і "лівий" та доставляють в лабораторію.

Бактеріологічне дослідження інфікованих ран (лікарська маніпуляція)

- Напередодні, за 6-8 год. (ніч) до забору матеріалу, відмінюють всі медикаменти, процедури, антибактеріальні пов'язки.

Бактеріологічне дослідження грудного молока

- Перед забором матеріалу необхідно провести масаж щільних ділянок грудей.
- Перед зціджуванням молока ретельно помийте теплою кип'яченою водою з милом руки і молочні залози. Промокніть стерильною серветкою. Обробіть соски і присоскову ділянку ватними тампонами (кожна залоза обробляється окремим тампоном), змоченим 70% спиртом, починаючи з соска, потім присоскову ділянку. Дайте спирту випаруватись впродовж 1-2 хвилин.
- Для забору матеріалу використовувати стерильні контейнери з кришкою, що загвинчується. Для забору матеріалу необхідно взяти два контейнери: в один – збирають молоко з лівою молочної залози, в другий – збирають молоко з правої молочної залози.
- Промаркувати контейнери: «права молочна залоза» і «ліва молочна залоза».
- Відкрити контейнери і кришки покласти на контейнери, не торкатися руками внутрішньої поверхні кришки і контейнера.

- Зцідити перші 5-10 мл в окремий посуд (оскільки ця порція молока не придатна для дослідження), наступні 8-10 мл зцідіть в стерильний контейнер, намагаючись при цьому не торкатися країв контейнера тілом.
- Кожний контейнер з молоком щільно загвинтити кришкою, помістити в окремі, чисті одноразові пакети з замком і негайно доставити в лабораторний центр.

Бактеріологічне дослідження калу на дисбактеріоз

- Бажано за 2-3 дні до взяття проби маєте бути на дієті, яка виключає прийом продуктів, посилюючих процес бродіння в кишечнику, молочнокислих продуктів та алкоголь.
- Матеріал збирається у стерильний контейнер з кришкою, що загвинчується, в яку вмонтована ложечка для збору матеріалу.
- Збирають випорожнення після дефекації – ранкова порція. Збирати кал з унітазу заборонено.
- Кал збирають: на стерильну поверхню (добре промиту з милом і губкою, ополіскують багаторазово водопровідною водою, а потім обдають окропом і остиджують. Забороняється обробка судна дезінфікуючими засобами.
- Кал беруть переважно з середньої порції спеціальною ложечкою, вмонтованою в кришку стерильного контейнера, в кількості не більше 1/3 від об'єму контейнера (до 10 грам ≈ чайна ложка). Не наповнюйте контейнер доверху.
- Контейнер щільно загвинчується кришкою, пакується в чистий одноразовий пакет з замком і доставляється в лабораторію не пізніше 2-х годин з моменту відбору матеріалу.

Увага! Дослідженню не підлягає:

- Матеріал, зібраний з постільної білизни, пелюшок, підгузників (втрата вологи і спотворення визначених показників).
- Заповнений до верху контейнер (загроза інфікування повітряного середовища при відкритті контейнеру в лабораторії).

Бактеріологічне дослідження сперми

- Протягом 3-х діб утриматись від сім'явиверження.
- Виключити тепловий вплив на область статевих органів впродовж доби – баня, сауна.
- Перед взяттям матеріалу поверхня головки статевого члена і область зовнішнього отвору уретри мають бути очищені. Для цього необхідно обмити (відвернувши крайню плоть) головку статевого члена теплою кип'яченою водою з дитячим милом за допомогою стерильного ватного тампону. Сполоснути стерильною дистильованою водою/фізрозчином. Просушити стерильною марлевою серветкою.
- Для одержання стерильного матеріалу, контейнер для збору матеріалу, повинен бути закритий кришкою. Кришка з контейнера знімається безпосередньо перед еякуляцією.
- Під час одержання еякуляту, не можна торкатися внутрішньої поверхні кришки і контейнера. Потрібно постаратися, щоб бруд і мікроорганізми зі шкіри рук та статевого члена не потрапили у внутр. середину контейнера.
- Після еякуляції не можна віджимати в контейнер останні краплі еякуляту з уретри, струшувати в контейнер краплі еякуляту, що потрапили на руки або головку статевого члену.
- Матеріал, зібраний в контейнер, доставити в лабораторію впродовж 2-х годин.

Бактеріологічне дослідження матеріалу секрету передміхурової залози (лікарська маніпуляція)

- Протягом 3-х діб утриматись від сім'явиверження.
- Виключити тепловий вплив на область статевих органів впродовж доби – баня, сауна.

- Нативний матеріал, зібраний в контейнер, доставити в лабораторію впродовж 2-х годин.
- При малій кількості секрету простати допускається застосувати аплікатор туби з транспортним середовищем «Amies». Для цього необхідно зволожити аплікатор секретом, зібраним в контейнер. Аплікатор занурити в транспортне середовище і доставити в лабораторію впродовж 24 годин.

Бактеріологічне дослідження сечі

- Необхідно провести ретельний туалет зовнішніх статевих органів.
- Катетеризація сечового міхура для бактеріологічного дослідження не проводиться, тому що вона може призвести до інфікування сечостатевих шляхів.

Правила збору:

- Провести ретельний туалет рук і зовнішніх статевих органів. Насухо витерти паперовим або бавовняним рушником.
- Для дослідження відбирають середню порцію сечі в кількості 40-50 мл. Для цього необхідно невелику першу порцію сечі спустити в унітаз і наповнити сечею контейнер безперервним струменем. Всю іншу сечу також спустити в унітаз.
- Правила збору сечі в вакуумний контейнер з борною кислотою – див. Додаток № 2
- Клінічний нативний матеріал зберігається при кімнатній температурі впродовж 2 годин (в контейнері без борної кислоти).
- При кімнатній температурі до 48 годин в контейнері з борною кислотою.

Бакпосів на патогенну кишкову флору (кал) + антибіотикограма

Багато за 2-3 дні до взяття проби маєте бути на дієті, яка виключає прийом продуктів, посилюючих процеси бродіння в кишечнику, молочнокислі продукти і алкоголь.

Правила збору:

- Збирають випорожнення після дефекації – ранкова порція. Збирати кал з унітазу забороняється.
- Кал збирають: на стерильну поверхню.
- Кал відібрати тампоном переважно з середньої порції.
- Відкрити в тубу з транспортним середовищем «Cary Blair» і помістити в неї тампон зі зразком, щільно закрити пробку.

Увага! Дослідженню не підлягає матеріал, зібраний з постільної білизни, пелюшок, підгузників (втрата вологи і спотворення визначених показників).

Бактеріологічне дослідження матеріалу з зіву

Мазок з зіву збирають натщесерце або через 3-4 год. після прийому їжі.

Бактеріологічне дослідження матеріалу з носу

Перед взяттям мазків не можна промивати носові ходи.

Бактеріологічне дослідження мокротиння + антибіотикограма

Рекомендовано для кращого відходження мокротиння, напередодні дослідження вживати більше рідини, якщо мокротиння відходить погано, пацієнту напередодні дослідження дають відхаркувальні препарати або проводять інгаляцію фізіологічним розчином.

- Забір матеріалу проводиться зранку, натщесерце.
- Виключити прийом їжі, алкоголю, лікарських препаратів, паління на протязі 4-х годин до моменту збору.

- Перед проведенням збору мокротиння пацієнт повинен почистити зуби, ясна, язик, слизову оболонку щік зубною щіткою та прополоскати ротову порожнину кип'яченою водою.
  - Зробити три глибоких вдихи та енергійно відкашлятися.
  - Матеріал збирається в разовий стерильний, ударостійкий, герметичний контейнер.
- Умови зберігання і транспортування набраного матеріалу:
- Контейнери з клінічним матеріалом зберігаються при кімнатній температурі 15-22 °С до 2-х годин; при температурі 2-8 °С до 6-ти годин.
  - Транспортування матеріалу в термоконтейнері без охолоджуючих елементів (в літній період з охолоджуючими елементами).

Бакпосів на мікрофлору + антибіотикограма (у чоловіків)

- Протягом 3 годин утриматися від сечовипускання.
- Протягом 3 діб утриматися від сім'явиверження.